

Jaaroverzicht 2011 Heemkundekring Loon op 't Sandt.

Het verenigingsjaar.

Op 9 februari vond de jaarvergadering plaats, op 8 juni en 28 september de algemene ledenvergaderingen.

Leden.

De vereniging telde op 31 december 207 leden, 27 gezinsleden, 3 beperkt leden, 51 abonnementen, 2 dubbelabonnementen en 3 ruilabonnementen.

In 2011 moesten we het overlijden betreuren van de volgende leden: Truus Weber de Leyer, Riet Kemmeren- Kemmeren.

Bestuur.

Het bestuur kwam in 2011 zeven keer bijeen.

Activiteiten

In de bibliotheek waren ook dit jaar weer wisselende tentoonstellingen in de vitrinekast. In januari werd er begonnen met het thema: "kleine huishoudelijke artikelen". Carnavalstijd werd de kast gevuld met een aantal edities van het "Kletsbloaie" en onderscheidingen behorend bij carnaval.

In maart was het thema: "Blik" vele snoep- en koektrommeltjes werden tentoongesteld.

Deze trommeltjes werden opgevolgd door oud schoenmakersgereedschap. Ook in De Venloene werden twee vitrinekasten gevuld met schoenmakersgereedschap. Begin juni werden attributen van uit de agrarische sector tentoongesteld in de bieb. Vervolgens werd in de vakantietijd de kast aangepast met fotocamera's en reisdocumenten. Na de vakantietijd werd er gespeeld uit de jaren vijftig door kinderen in die tijd zelf gemaakt tentoongesteld.

Nadat de heemkundekring in bezit was gekomen van vele geboortekaartjes waren deze te zien in de vitrinekast; daarna veranderde alles weer in kerstsfeer met een kerststal uit ongeveer 1920.

Dienstverlening.

- Mari Kokx heeft op 14 juni jl informatie verstrekt aan de Dhr Kannekes (uit verm. Fijnaart), die bezig is met een onderzoek in Loon op Zand en De Moer naar de familie Kennekes (Blijkbaar is Kennekes en Kannekes hetzelfde geslacht).
- Erfgoed Brabant is in De Refter geweest en heeft geïnventariseerd wat wij hebben aan archief en voorwerpen. Ook hebben ze gekeken naar de bewaaromstandigheden van de collecties. Er is een rapport over gemaakt, dat bij het secretariaat ter inzage ligt. De bedoeling is dat er zo een overzicht komt van alle heemkundekringen in Brabant.
- Verder heeft Jan Govers een collage gemaakt van ongeveer 100 portretfoto's.
- Kees Stadhouders heeft voor de K.B.O. een fotopresentatie gegeven.
- Er is een e-mail ontvangen met een vraag over publicaties over de oorlog en het verzoek om 5 artikelen uit het jaarboek op te sturen. Verzocht jaarboeken te kopen.
- Foto met vraag van P. Spapens: wie is deze zuster of bruid? Is in Nieuwsflitsen en op de website geplaatst.

- Krant uit Den Bosch: Verzoek om foto aan te leveren en een verhaal over een inwoner van Loon op Zand. Geantwoord is dat een foto mogelijk is, maar dat een verhaal lastig is i.v.m. privacy. Men is er verder niet op ingegaan.
- Man uit Odiliapeel heeft oude bidprentjes van familie Verheijen; doorverwezen naar Michel van Iersel.
- Hans v.d. Eden is bezig met Napoleon en vraagt of Napoleon op het Witte Kasteel is geweest. Jan van Hoof heeft bij Lauran Toorians nagevraagd en de informatie doorgestuurd naar de heer V.d. Eden. Hij was er blij mee.
- Een vraag over een Engelse piloot uit WO II, doorgespeeld naar Frans en Alexander van Venrooij. Bij navraag bleek de vraagsteller tevreden te zijn met de ontvangen antwoorden.
- Vraag uit Nuland over soldaat Piet van Rooij, heeft in Nederlandsch Indië gevochten. Hij is verwezen naar Jaarboek 1995. Dit heeft de vraagsteller inmiddels gekocht. Hij bedankt in een mail en zegt dat het verhaal in zijn familie grote indruk heeft gemaakt. Piet van Rooij was de kameraad van zijn grootvader.
- Vraag van de archivaris van de Bank van Lanschot over Loonse afkomst van de familie Van Lanschot en herberg Gecroonde Hert aan de Kerkstraat. Verwezen naar de website van het Adriaen Snoermanfonds, waar hierover gegevens te vinden zijn.
- Ad Engel, lid van de hkk, heeft info verstrekt t.b.v. wandelknooppunten netwerk.
- Vraag naar geschiedenis van pand Dr. Van Kesselstr. 13. Is afgehandeld.
- Webmaster heeft een hkk-lid geholpen bij diens website;
- Contact met fam. Van Opstal over familiefoto's: afgehandeld door de secretaris.
- Vraag van fam. Couwenberg over vroegere boerderij-brouwerij: verwezen naar Bertus van Gorkum.
- Vraag uit Goirle over foto's van fam. Bressers, vroeger woonachtig in Udenhout: afgehandeld door de secretaris.
- Vraag van hr. Braspenning over schoenfabriek Neerlandia: hij is uitgenodigd voor bezoek aan Refter.
- Erik Gelevert heeft Sjef de Wijs geholpen met verhaal over kerktoren als seinpost
- Michel van Iersel heeft Joke de Gils ondersteund bij het zoeken naar vroegere dokters in Loon op Zand
- Ellenmeetstok uitgeleend aan Piet van Gorkom voor Oogstfeest
- Iemand die speelt bij een dweilorkest bij de Financiën vraagt waar de naam Theebuikenland vandaan komt. Gegeven antwoord: In Loon waren veel leerlooiers, die vies werk moesten verrichten. Zij moesten veel thee drinken om gezond te blijven.

Werkgroep Fotoarchief.

De fotoclub, bestaat uit Emile van Beers, Ad Schellen, Jan Govers, Mari Kokx, Kees Stadhouders, Annie Hamers Jack Ypelaar(als hij tijd heeft) Erik Gelevert en namens het bestuur Ineke Leijtens.

De fotoclub komt iedere 2e en 4e dinsdag van de maand bij elkaar in De Refter. Annie Hamers heeft afgelopen jaar weer heel wat foto's gescand.

Aangezien er nog steeds foto's binnenkomen heeft Annie voorlopig nog genoeg te doen.

Wel is de fotoclub op zoek naar iemand die Annie wil helpen bij het scannen.

Kees Stadhouders is samen met Mari Kokx bezig met het digitaliseren van de jaarboeken.

Tevens gaat Kees belangrijke panden fotografisch vastleggen, evenals belangrijke voorwerpen die in De Refter aanwezig zijn.

Emile van Beers, Ad Schellen en Jan Govers hebben veel foto's beschreven.

Een aantal van deze foto's zijn getoond bij de jaarlijkse avond voor de bewoners van de Venloene.

Afgelopen jaar ging het over de Loonse Middenstand.

Werkgroep Archief en Documentatie

De werkgroep Archief en documentatie heeft in 2011 de archiefbescheiden die afkomstig waren van wijlen Cees Pijnenburg en oud-secretaris Jan Vera verwerkt en aan de documentatie toegevoegd. Inmiddels is een bescheiden begin gemaakt met het omvangrijke archief van wijlen Jan Hamers. Daarbij is de keuze gemaakt om dit archief als zodanig intact te laten (op enkele niet- Loonse onderdelen na), het goed te inventariseren en het via verwijzingen in de digitale database toegankelijk te maken voor belangstellende onderzoekers

Ook zijn de archieven van Reisvereniging "Quo Vadis", van Loonstars en van de Loonse Natuurverkenneren aan de heemkundekring overgedragen. Nog steeds ligt er de taak om de bibliotheek verder uit te zuiveren en de boeken, die geen enkele relatie met Loon op Zand hebben, daaruit te verwijderen. Verder zijn de krantenknipsels over Loon op Zand in het afgelopen jaar weer verzameld en in het archief opgeborgen op onderwerp.

De werkgroep die ook de museale collectie inventariseert bestaat (nog steeds) uit: Tiny van Iersel-Brouwers, Maria Verstappen- den Otter, Guido van Gorp, Sjaak Barendse en Jan van Hoof.

Werkgroep Onderwijs en educatie.

Deze werkgroep bestaat uit: Willemijn Naaijken, Willemien van Gorkom en Maria Verstappen- den Otter.

In samenwerking met Clip- Loon op Zand, Erfgoed Brabant en heemkundekring de Ketsheuvel heeft deze werkgroep invulling gegeven aan de door Erfgoed Brabant ontwikkelde leskist: Jet en Jan, jong in 1910. Er is hard gewerkt om het standaard verhaal over het leven van Jet en Jan in 1910 om te zetten naar de lokale situatie in die tijd, in Loon op Zand. Men is hier goed in geslaagd, alle basisscholen in Loon op Zand hebben in de klassen voor de groepen 7 en 8 een mooie invulling hieraan gegeven.

Werkgroep beschrijving historische panden.

Medio 2011 is deze nieuwe werkgroep, nog in beperkte samenstelling van start gegaan.

De komende jaren zal een inventarisatie worden uitgevoerd van alle panden, die zijn gebouwd voor het jaar 1940. Van deze panden zal de bouwgeschiedenis en de geschiedenis van de bewoners worden beschreven. Doelstelling is om de resultaten van het onderzoek in Straet & Vaert te publiceren.

Bidprentjes.

Op dit moment zijn er ruim 34400 persoonsvermelding ingevoerd. (Vorig jaar 31000) De oproep om meer prentjes verzameld te krijgen heeft dus toch wat geholpen, maar nog niet zo dat Michel van Iersel overstelpt wordt. Vandaar dat hij nu druk doende is om de gezinskaarten van de overledenen op de prentjes in beeld te brengen en zo

wat kleine stamboompjes te maken. Dus hoe meer prentjes, hoe minder “gaten” er in komen bij een ingevoerd gezin. Tot nu toe heeft hij ongeveer 500 gezinskaarten op het archief overgeschreven. Helaas zijn de gezinskaarten van Loon op Zand nog niet allemaal gedigitaliseerd, wat het natuurlijk allemaal wat makkelijker zou maken. Zowel op de Open Monumentendag als met De Dag van Loon, heeft Michel met de prentjes in de kerk gestaan. Omdat net in die tijd een familielid van de Verheijen werd bijgezet heeft hij alle prentjes die hij bezit van de overleden familieleden die in Loon op Zand zijn bijgezet tentoongesteld.

Hij gaat gestaag door met invoeren en kan dus nog veel prentjes gebruiken.

Vandaar een oproep aan de leden om de eigen verzamelde prentjes mee te brengen. Vraag het ook aan familieleden, vrienden en kennissen om prentjes af te staan. Ze zijn bij de heemkundekring in goede handen.

Jaarboek 2011.

In 2011 verscheen de 31^e editie van “Straet en Vaert” met verschillende onderwerpen en veel foto’s. De auteurs waren: Jan van Iersel, Jan Vera, Tiny van Iersel-Brouwers, Jo Hamers, Berry van Gorkum, John Boeren, Laurant Toorians en Joke van Gils. De eindredactie was in handen van Erik Gelevert. Marja van Trier verzorgde de vormgeving.

Het vergaren en de verspreiding zijn weer uitstekend verlopen dankzij de vele vrijwilligers.

Website

Sjeff Essens heeft een lijst met oude Jaarboeken op de website gezet, ook het beleidsplan van de heemkundekring is hierop te vinden. In verband met het copyright zijn de foto’s voorzien van logo’s en gereduceerd.

Lezingen

Op 30 maart was er een voordracht van Ad van Gool over windmolens: Van Billen en Kruien.

Op 20 april een voordracht van Piet den Otter over: Landschap en bebouwing van Loon op Zand omstreeks 1832 (het begin van het kadaster).

18 mei was er een dia avond in De Venloene over de Loonse middenstand.

8 juni gaf mevr. Kuijpers een voordracht over: Rozenkransen

9 november was er een voordracht van Hans Steur over: Fossielen, een diepgravende hobby en op 23 november een lezing in Service Residence Molenwijk door Hans van Eden over Lodewijk Napoleon en Koninkrijk Nederland.

Schenkeningen

Ook in 2011 mocht de heemkundekring weer vele schenkingen ontvangen zoals: bidprentjes, foto’s, boeken en voorwerpen van lokaal historisch belang. Enkele bijzondere schenkingen:

Archief 1981-1983 van cultureel centrum De Hoorn.

Epson Perfection Photo 1660 scanner,

Een doos met archeologische aardewerkvondsten. Er zouden scherven uit de bronstijd (3000-800 v. Chr.) en ijzertijd (800-500 v. Chr.) bij zijn, een enkele scherf uit de klokbekercultuur (2700-2100 v. Chr.) en crematieresten, in 1988 gevonden op het tracé van de huidige N261 en op de Kraanvense Heide.

Het archief van de Loonse Natuurverkenneren, behalve die van de opheffingsvergadering, die nog komt. Voor alle schenkingen onze hartelijke dank.

Monumentendag

Wegens een uitvaart was de kerk tijdens Open Monumentendag maar kort te bezichtigen. Tijdens de Dag van Loon was er veel belangstelling voor de kerk, toren beklimmen, en vitrine kastjes met bidprentjes waarbij Michel van Iersel uitleg gaf. Ook was er een schaalmodel van de kerktoren te zien met daarop de seinborden die vroeger werden gebruikt om berichten door te sturen. Corrie Vroombout en Jan van Hoof bespeelden het orgel.

Door de samenwerking met het Kerkbestuur verliepen beide dagen prima.

Huisvesting en gemeentebestuur.

De problemen met het Bruisend Dorpshart hebben ook consequenties voor de verbouwing van De Wetering. Voorlopig blijven we zitten waar we nu zitten. Op 20 juli moest de bibliotheekzolder ontruimd worden en op 15 augustus kon weer worden ingeruimd. Dat is gebeurd met dank aan Tien Ijpelaar Jan Vera, Michel van Iersel, Ad Schellen, Guido van Gorp en André van Rijswoud.

Ook is er een briefwisseling geweest met de gemeente over de oude brandweerkazerne, maar de gemeente antwoordde dat de kazerne niet beschikbaar is voor de heemkundekring.

Excursie naar Haastrecht 8 oktober 2011.

Zaterdagochtend 9 uur vertrok de bus met 30 leden naar de Noord-Hollandse plaats Haastrecht vlak bij Gouda. Hier zullen we wat meer te weten komen over Paulus van Haestrecht.

Rond 10:30 arriveerden we bij het cultureel centrum Concordia waar we werden ontvangen met koffie en gebak.

Vervolgens werd door Dhr. Rob Anders verteld wie Paulus van Haastrecht was, en hoe hij in Loon op Zand terecht komt. In 1383 koopt hij Loon op Zand van zijn neef Zweder van Abcoude voor 2200 Franse Schilden (goudstukken). Ook geeft hij opdracht voor de bouw van de voorloper van het Kasteel van Loon op Zand.

Na de lezing liepen we naar de hervormde kerk van Haastrecht (1611) waar werd verteld over de geschiedenis van de kerk, en de vijf keer dat de kerk afbrandde en weer werd opgebouwd

Na een goed verzorgde lunch in cultureel centrum Concordia, vertrokken we met de bus naar Oudewater waar we de enige officiële Heksenwaag van Europa bezochten. Nadat verteld werd hoe het er vroeger aan toe ging als je verdacht werd van hekserij, werden enkele leden van de heemkundekring "gewogen". En hoewel er bij een enkeling twijfel was kreeg men toch een certificaat dat men geen heks was.

Na een drankje in Hotel- Restaurant Abrona, waar mensen met een beperking werken, vertrokken we weer naar Loon op Zand waar we rond 17:30 arriveerden. De voorzitter bedankte Lauran Toorians voor het idee om Haastrecht te bezoeken. De leden waren vol lof over de dag en bedankten Jan van Hoof en Ad Vermeer voor het organiseren van de excursie.

Nieuwsflitsen.

In 2011 verscheen Nieuwsflitsen 3x.

Secretariaat

Inkomende en uitgaande poststukken in 2011.

Het secretariaat heeft los van de e-mail correspondentie, 151 inkomende poststukken behandeld en 24 poststukken verzonden

Contact met andere heemkundekringen

Er is bestuursoverleg geweest met de heemkundekring Kaatsheuvel, voorts is de heemkundekring aanwezig geweest bij de regiovergaderingen van Het Brabants Heem en bij de vergaderingen van de Raad van Aangeslotenen van Brabants Heem.

Vrijwilligers

Tot slot een woord van dank aan alle vrijwilligers die zich in 2011 hebben ingezet voor de heemkundekring.